

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 228.

Wtorek, 14 (26) Października.

1869 r.

Dziennik wychodzi codziennie oprócz Świąt aroczystych i Niedzieli. — Prenumerata przyjmuje się w Warszawie i urzędach Pocztowych; w Warszawie przyjmuje się tak w głównym kantorze Dyrekcji przy ulicy Miodowej N. 487, jak i w innych miejskich kantorach. — Prenumerata w Warszawie rocznie rsr. 8; — półrocznie rsr. 4; — kwartalnie rs. 2; — miesięcznie kop. 67. — Bez odnośnienia prenumerata nie przyjmuje się. — Za odnośnienie do domu, dopłaca się miesięcznie kop. 5; — w Urzędach Pocztowych: rocznie rs. 10; — półrocznie rsr. 5; — kwartalnie rsr. 2 kop. 50 i na te tylko terminy przyjmuje się prenumerata; w głównym zaś kantorze można prenumerować po tejże cenie na te same terminy, a na inne po kop. 92 na miesiąc.

Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6; za 2-krotne kop. 9; za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadesłane do zamieszczenia bez wskazania warunków ze strony autora, przechodzą do zupełnego rozporządzenia Dyrekcji. — Artykuły nieprzyjęte, będą zwracane tylko na osobiste żądania i zachowywane będą 3 miesiące; przyjęte, w razie potrzeby podlegają skróceniom. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — Artykuły i ogłoszenia nadsyłane do zamieszczenia tegoż samego dnia, powinny być dostawiane do Redakcji przed godziną 9 z rana. — Redakcja otwarta jest dla osób mających interesa, codziennie, oprócz dni świątecznych, od godziny 12 do 1 po południu.

Rok 6.

SPIS RZECZY.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Departament poczt. — Bank polski. — Dyrekcja drogi żel. warsz.-wiedeńskiej i warsz.-bydgoskiej.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne. — Tydzień giełdowy. — Posada głównego mechanika drogi żel. wiedeńskiej i bydgoskiej. — Wiadomości gospodarskie. — Ceny zboża. — Do kroniki muzycznej. — Kurjerek. — Oświetlenie. — Kursa monet. — Podróż Najjaśniejszej Pani. — Dostojnicy kościoła wschodniego. — Kwestja dróg żelaznych. — Przywóz i wywóz monet i drogiej kruszców. — Sąd okręgowy petersburski. — Nowe więzienie. — Nagrobek. — Korespondencje Dziennika Warszawskiego: ze Lwowa i Gdańska. — Austrija i ziemie słowiańskie. — Podróż cesarza. — Sprawy czeskie; sejm tyrolski. — Powstanie w Dalmacji. — Francja. — Zajęcie turecko-egipskie. — Turcja i ziemie słowiańskie. — Duchowieństwo na półwyspie bałkańskim. — Hiszpanja. — Rozdwojenie gabinetu. — Kronika Sądowa (Zemsta kobiety przez ułatwienie dwużeństwa).

FEJLETON. — Niewolnicy paryzcy: (c. d.)

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa,

dnia 14 (26) Października.

Departament poczt. — Przez Najwyższy rozkaz z 7-go sierpnia r. b. w przedmiocie niektórych zmian co do przesyłania gazet w r. 1870, podanych do wiadomości powszechnej w N. 80 „Zbioru praw i rozporządzeń rządowych”, postanowieniem zostało redakcyom wydawnictw periodycznych naznaczać, podług własnego uznania, jedynie cenę za samo wydawnictwo na wyznaczone przez nie terminy. Za przesyłkę przez pocztę wydawnictw periodycznych, redakcje nie mogą oznaczać opłaty wyższej od tej, jaka została ustanowiona, a mianowicie w stosunku do ceny za prenumeratę wydawnictwa: a) 10% za przesyłkę wydawnictw wychodzących nie więcej jak jeden raz na miesiąc; b) 15% za wydawnictwa wychodzące nie więcej jak raz na tydzień lub pięć razy na miesiąc; c) 20% za wydawnictwa wychodzące

więcej niż pięć razy na miesiąc, jak również za pisma codzienne. Tymczasem w ogłoszeniu zamieszczonym w N. 218 *Gonca Urzędowego* i podanem przez „Ruski handel księgarski”, co do warunków prenumeraty na czasopismo miesięczne „Bibliograf”, cena prenumeracyjna na r. 1870 oznaczoną została: na rok bez odnośnienia do domu i bez przesyłki 7 rs., z przesyłką do wszystkich miast Cesarstwa 8 rs. 40 kop., t. j. z dodaniem 20% do ceny prenumeraty, podczas gdy za przesyłkę czasopisma miesięcznego, opłata na korzyść zarządu pocztowego oznaczona została tylko na 10% od ceny prenumeraty. Skutkiem tego, departament poczt, dla zapobieżenia mogącym wyniknąć z następstwem czasu nieporozumieniom, uważa za stosowne podać do wiadomości redakcyj i wydawców gazet i wszelkich czasopism, że przesyłka przez pocztę wydawnictw periodycznych, dozwoloną będzie za ustanowioną opłatą procentową w takim jedynie razie, jeżeli redakcje lub wydawcy, w ogłoszeniach swych o prenumeracie na wydawane przez nich gazety i wszelkie czasopisma, będą wymagać od prenumeratorów, właściwie za przesyłkę czasopisma przez pocztę, opłatę nie wyższą od tej, jaka należy się zarządowi pocztowemu, zgodnie z wyżej powołanym Najwyższym rozkazem. W przeciwnym zaś razie, czasopisma ich przyjmowane będą do przesyłki przez pocztę nie inaczej, jak podług taks i przepisów ustanowionych dla ekspedycy w opakach, lub też za listy albo poryłki. Czasopisma takie mają być oddawane w urzędach pocztowych do przesyłki nie w ekspedycy gazet, lecz w ekspedycy poryłek lub prostej korespondencji. (*Goniec Urzęd.*)

Bank Polski — podaje do publicznej wiadomości że w wykonaniu § 8 Instrukcyj z dnia 12 (24) Maja 1836 r. o losowaniu Obligacyj Częstkowych z pożyczki 150-cio miljonowej odbędzie się w Banku Polskim w dniu 18 (30) Października r. b. o godzinie 10-iej z rana w obecności delegowanych od Władz Rządowych, tudzież domów Handlowych S. A. Fraenkel i Józefa Epstein, włożenie do kół kartek z numerami Serij tychże Obligacyj, samo zaś losowanie Serij nastąpi w tem samym miejscu w dniu 21 Października (2 Listopada) r. b.

Dyrekcja dróg żelaznych Warszawsko - Wiedeńskiej i Warszawsko - Bydgoskiej. — Podaje do powszechnej wiadomości: że przypadająca podług Taryfy bezpośredniej komunikacyi między Lwowem, Czernowicami i Warszawą, opłata frachtowa od kół, osi, resorów i obręczy do kół wago-

nów, pobierana będzie od dnia 15 Października r. b. nie podług klasy A, jak to miało miejsce dotąd, lecz podług klasy B.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa,

dnia 14 (26) Października.

Same dzienniki wiedeńskie przyznają ważność powstania w Dalmacji, podając liczbę powstańców na 15 tysięcy ludzi. Ze swej strony rząd turecki skoncentrował korpus obserwacyjny na granicach Hercegowiny i Dalmacji, który ma tam pozostawać dopóki powstanie nie zostanie przytłumione, co, wnosząc z doniesień wczorajszego naszego telegramu o powodzeniu powstańców i zaczepnych ich działaniach, nie może nastąpić tak zaraz. — *Mémorial. diplom.* podaje okólnik p. Beusta do agentów dyplomatycznych austriackich za granicą, z wyjaśnieniami znaczenia podróży cesarza austriackiego na Wschód. Wyjaśnienia te streszczają się w ustępie, powiadającym, że Austrija, jako mocarstwo pokojowe, na czele swych względów politycznych kładzie dzieła pokoju, mogące powiększyć pomyślność i postęp przez rozwój handlu, i dla tego to cesarz austriacki przedsięwzięje podróż na Wschód. *Nord* w ustępie tym upatruje, jeżeli nie jawnie wypowiedziany, to pośrednio dający się wywnioskować zarzut, że państwa, których monarchowie nie udają się na otwarcie kanału suezkiego nie są pokojowe, i sądzi, iż byłoby daleko lepiej, gdyby uniknięto i tego pozoru niesprawiedliwości względem innych mocarstw.

Według korespondencji z Konstantynopola do dziennika *Monde*, głównie dyplomacya francuzka zachęca wice-krola Egiptu do nieprzyję-

gólnych kombinacyach obili się mu o uszy, że tacy panowie Verminet, Van Klopen, Mascarot, Hortebize i Martin-Rigal, mieli jakiś widoczny choć tajny udział w sprawie kompromitującej młodego Gastona Gandelu...

Jakieś nagle, niewyrozumowane przekonanie, jakby przecucie tylko, ogarnęło go nagle i nie mógł się już pozbyć podejrzenia, że los młodego zdechłaczka połączony był z losem hrabiów Mussidan; że nieprzyjaciele tego domu potrzebowali zgubić nie tylko jego lecz i Gastona także.

Któż bowiem doniósł o czynach Gastona jego ojcu i kto go namówił do zaniesienia skargi do prokuratora na Różę? Oto Catenac adwokat, który był zarazem doradcą prawnym Vermineta i pana de Croisenois — zapewne podmówiony przez nich...

Pod wpływem takich myśli i podejrzeń, Andrzej wziął ołówek, chcąc sobie zanotować plan swoich przyszłych poszukiwań — gdy w tem usłyszał lekkie pukanie do drzwi pracowni.

Mimowolnie spojrzął na zegar — nie było jeszcze dziewiętej.

— Proszę wejść! zawołał podnosząc się z krzesła. Drzwi otworzyły się, lecz na widok wchodzącego, malarz zachwiał się na nogach i pobałdł cały.

Był to albowiem ojciec Sabiny, hrabia de Mussidan, którego Andrzej dwa razy tylko widział wprawdzie, lecz poznał natychmiast, zdumiony tą niespodziewaną wizytą.

Hrabia był także wzruszony — po głębokiej roz-

wadzę podczas bezsennej nocy, postanowił zobaczyć tajemniczego kochanka swej córki. Wpędce jednak odzyskał przytomność umysłu i rzekł z grzecznym ukłonem:

— Racz mi pan przebaczyć że tak rano przybywam, lecz chciałem koniecznie zastać pana w domu.

Andrzej ukłonił się w milczeniu — tysiąc myśli i przypuszczeń krążyło mu po głowie. W jakim celu przybywał do niego hrabia?... Czy przyszedł z własnej woli czy namówiony przez kogoś — czy wreszcie, zjawił się tu jako przyjaciel lub wróg jego?

— Jestem wielkim wielbicielem malarstwa, ożwał się znowu hrabia; jeden z moich przyjaciół którego sąd o tej sztuce wysoko cenię, mówił mi z zapalem o pańskim talencie... To panu niech wytłumaczy moją śmiałość — ciekawy byłem poznać... zobaczyć... Przedewszystkiem jednak przedstawiam się panu: jestem... margrabia de Bivron.

Pan de Mussidan myśląc że nie jest od Andrzeja znanym — przybierał cudze nazwisko — było to już jakąś wskazówką dla młodego malarza, który odpowiedział z lekkim jeszcze pomieszaniem:

— Pochlebna mi jest pańska obecność — nieszczęściem jednak, w tej chwili nie mam nic wykończonego, nie godnego uwagi... znawcy: kilka studjów i szkiców, oto wszystko. Jeżeli jednak życzysz sobie pan obejrzyć te drobnostki... proszę!

Hrabia chętnie skorzystał z pozwolenia — czuł się pomieszany w obec szczerej i otwartej fizjognomji młodego artysty a na domiar, zaraz od chwili

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

NIEWOLNICZY PARYZCY

przez Emila Cabornau.

CZEŚĆ DRUGA.

TAJEMNICA RODZINY DE CHAMPDOCE.

XXX.

(Patrz Nr. od 259 z r. z. do 227).

Spodziewał się on że nieprzyjaciele rodziny Mussidanów, poruszą wszelkie środki ażeby i jego także zgubić, choćby tylko jako przeszkodę stojącą na drodze do ich głównego celu.

Domyslał się a nawet był pewnym, że każdy jego krok był śledzony, — i że śledzono go w tym celu, aby w razie przyjaznej sposobności zamordować nawet, bez żadnego skrupułu. Gdyby Andrzej był samotnym na świecie, nie bronilby może życia, które mu tylko cierpienia i zawody nosło w udziale, lecz czuł że życie jego potrzebne jest Sabinie i dla tego postanowił czuwać nad niem, jakby czuwał nad Sabiną samą.

Siedząc samotny z rana przed stolikiem młodzieńcem rozważał co mu czynić wypadało, aby przeszkodził gwałtownemu małżeństwu panny de Mussidan.

Przebiegając myślą dzieje ostatnich dni kilku, zdziwił się, że ludzie których nazwiska w tak szcze-

cia żądania Porty, aby na przyszłość nie mógł on rozciągać pożyczek zagranicznych bez jej upoważnienia. Rząd francuzki, który przedsięwzięcie kanału suezkiego uważa za jedną z chwalebnych, przewiduje, że przedsięwzięcie to może wymagać zaciągnięcia pożyczki przez wice-króla Egiptu, a odmówienie upoważnienia do niej przez Portę, za namową Anglii, mogłoby narazić istnienie tego kanału. Dla tego to wice-król Egiptu czując takie poparcie, dotąd nie przystał na żądania Porty, — jak wnioskuje powyżej wymieniony dziennik.

Zapewne jutro będziemy mieli wiadomość o przebiegu dnia dzisiejszego w Paryżu, lecz naprzód można wnosić, że dzień ten przejdzie spokojnie. Ostatni z deputowanych, który obstawał za wzięciem udziału w demonstracji, p. Raspail, za pomocą listu otwartego, oznajmił że nie stawi się w dniu dzisiejszym przed gmachem całego prawodawczego, radząc „zdrowo-myślącej” ludności, pozostać w tym dniu w domu. Ponieważ wszyscy przewodcy liberalni i wszystkie dzienniki oświadczyły się przeciwko demonstracji, zatem jeżeli takowa miałaby miejsce łatwoby było dojść kto był jej sprawcą. Obawy jednak w sferach rządowych nie minęły, skoro cesarz Napoleon postanowił dnia 13 (25), 14 (26) i 15 (27) b. m. przepędzić w Paryżu, a głośzono nawet iż dziś miał odbyć rewję wojsk, pod pozorem niby objęcia przez marszałka Bazaine dowództwa nad gwardją cesarską, w gruncie zaś aby wojska wprost z rewji mogły być wzięte do poskromienia rozruchów. Więściom tym zaprzeczyły dzienniki półurzędowe, chociaż było to zbyt czułym, gdyż przy bliższej rozprawie były one zupełnie bezzasadne. Cesarz naprzód nie mógł odbywać rewji, gdyż jego cierpienia nie pozwalają mu jeździć konno, a marszałek Bazaine już w piątek zeszły objął swoje dowództwo. Przeciwnie, jak zapewniają, rząd aby nie drażnić ludu, postanowił rozkazać wojsku aby w tym dniu nigdzie się niepokazywało.

Anglja straciła jednego z znakomitszych swych mężów stanu, lorda Derby, byłego przewodcę stronnictwa zachowawczego. Ponieważ jednak lord Derby przed dwoma laty kierunek stronnictwa oddał p. Dizraelemu, śmierć jego nie ma tej doniosłości, jakaby miała, gdyby kierunek ten pozostawał w jego ręku. — W obec listu ministra Gladstone'a, oświadczonego że rząd postanowił nie uwolnić z więzienia fenienów, część członków ko-

mitetu organizującego demonstrację w Hyde-Parku, była za zaniechaniem tej demonstracji, większość jednak, powątpiewając o wiarygodności tego listu, oświadczyła się za dokonaniem manifestacji. Tymczasem list ten był rzeczywiście wiarygodnym, a p. Gladstone wynurzył w nim, że uwolnienie żądane nie może mieć miejsca, ponieważ niektóre meetingi domagały się takowego jako prawa, nie łaski, a obok tego knowania fenienów tak w Wielkiej Brytanji jak i w Irlandji nie ustały. Rząd przyjąwszy ważne środki w celu przejednania ludności irlandzkiej, nie wątpi że prawodawstwo w tym duchu przywróci z czasem harmonję, nie mniej jednak postanowił zmusić do poszanowania prawa.

Telegramy

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Paryż, 25 (13) października. Patrie zaprzecza wieści o niepokojącym Timesa, tajem, rusko-francuzkiem porozumieniu. Rząd cesarski nie szuka wojen i awantur, zadowolony jest z pokojowych stosunków z rozmaitymi narodami europejskimi i pragnie porozumienia austro-pruskiego.

(Correspondenz Bureau).

Taganrog, 11 (23) października. Dziś o godzinie 9-ej zrana, pierwszy pociąg roboczy drogi żelaznej charkowsko-azowskiej doszedł do stacji konstantynowskiej, położonej o 188 wiorst od Taganroga. (Birz. Wied.)

Konstantynopol, 19 (7) października. (Przez Odesę). W niedzielę, 17 (5) października, po drodze do kościoła, w którym nabożeństwo odprawione zostało przez patriarchę ormiańsko-katolickiego Hassuna, w asystencji 18 biskupów, prezes municypalności doręczył cesarzowej Eugenji adres koło bramy tryumfalnej, wzniesionej przez tę municypalność. Na całej drodze, przez którą przejeżdżała cesarzowa, znajdowały się tłumy ludu, przyczem miały także miejsce manifestacje łacińskie. Wieczorem tegoż dnia, dane były u sultana, w Dogma-Bageze, obiad i świetny bal. W poniedziałek, 18 (6) października, cesarzowa francuzów przyjmowała ambasadora ruskiego i odbyła przejażdżkę do kiosku zamiejskiego Alem-Dag. Na cześć cesarzowej, statki na Bosforze były co wieczór iluminowane. Dziś, 19 (7) października, cesarzowa Eugenja zwiedzi nowy pałac Czaganan, odbędzie na swym jachcie przejażdżkę po Bosforze do morza Czarnego i następnie przedsięwzięcie o godzinie 2-ej po południu podróż do Egi-

ptu. — Przybył do Konstantynopola nowy poseł pruski, hr. Kaiserlink. — Pomiędzy Turcją i Persją mają rozpocząć się układy w przedmiocie zawarcia pomiędzy niemi traktatu handlowego. (Tamże.)

Praga, 23 (11) października. Wielki marszałek sejmowy oświadczył dziś w sejmie, że wezwał z urzędu znaczną liczbę deputowanych, którzy nie zgłosili się dotąd do sejmku, ażeby stawili się przed upływem 14 dni, lub usprawiedliwili się ze swej nieobecności. Ponieważ po upływie tego terminu nie zostało zadosyćczynionem ani jednemu ani drugiemu, przeto marszałek proponuje, ażeby postawiony został wniosek co do formalnego traktowania tej sprawy. Dr. Hassmann proponuje odesłanie tej kwestji do komisji roztrząsającej projekt wyborów bezpośrednich do rady państwa, dla jak najprędszego złożenia sprawozdania w tym względzie. (Cor. Bür.)

Paryż, 23 (11) października. P. Raspail oświadczył w liście, datowanym 22-go b. m., że nie uda się do izby w dniu 26-m października; jednocześnie zachęca on ludność zdrowo myślącą, ażeby pozostała w dniu tym w domu. (Cor. Hav. Bul.)

Madryt, 22 (10) października. Trudności dyplomatyczne wynikły obecnie pomiędzy Hiszpanją i Portugalją. Gabinet portugalski odwołał z Madrytu swego posła, hrabiego d'Alte, i mianował na to stanowisko p. J. Andrade Corvo, lecz nie zawiadomił o tem poprzednio rząd hiszpański, wbrew przyjętemu zwyczajowi. Rząd hiszpański oświadczył przez poprzedniego posła, hrabiego d'Alte, że nie przyjmie p. Andrade Corvo. Wymieniane są objaśnienia, które spowodują prawdopodobnie załatwienie tych trudności. (Tamże.)

Madryt, 22 (10) października. Jeden z dzienników wychodzących w Walencji donosi, że rząd przywróci zawieszony gwarancje konstytucyjne w tym jeszcze tygodniu, jeżeli żaden wypadek nie przeszkodzi temu. (Tamże.)

Kair, 23 (11) października. Cesarzowa francuzów, która przybyła tu wczoraj, o godzinie 2 1/2 po południu, uda się w poniedziałek do wyższego Egiptu. P. Lesseps będzie jej towarzyszył w tej wycieczce. P. Lesseps ma także zwiedzić roboty około kanału suezkiego, które są dokonywane z wielką energją. Szybki ich postęp daje rękojmię powodzenia uroczystości otwarcia kanału w dniu 17-m listopada. — W korespondencji z Aleksandrii do Times'a powiedziane było, że parostatek Latif, odbywając po kanale suezkim podróż na próbę, osiadł na piasku. Wiadomość ta jest całkiem bezzasadna. (Tamże.)

(Tydzień giełdowy). D. 11 (23) października. Na petersburskiej giełdzie już teraz spekulanci papierowi się układają, celem załatwienia zobowiązań swoich na listopad i grudzień zawartych, widząc, że niemożliwe im będzie spóżytkowanie sumy papierów na owe terminy zakupionych, przy braku własnych funduszy i niemożności zaciągnięcia dostatecznych zaliczek na nie. Straty dziś poniesione przez nich zawsze są mniejsze od tych, jakie by

wejscia dostrzegł w rogu pracowni obraz starannie zasłonięty — ten sam o którym wspominał mu łagodny ojciec Tantaine.

Obchodząc do koła ściany pracowni i oglądając rozwieszzone na nich szkice i studja, hrabia zaledwie mógł powściągnąć żywe uczucie boleści na myśl, że człowiek stojący przed nim w tej chwili, był kochankiem jego córki, że ona przepędzała tu godziny a może i dnie całe! Jednakże rozważając bliżej nie mógł potępić Sabiny — wszakże ta nieszczęśliwa dziewczyna żyła jak sierota — opuszczona przez matkę zajętą sobą jedynie i zaniedbana przez ojca, który nie był dotąd pewnym, czy ma prawo nazywać ją córką! To biedne dziecko, pomyślał hrabia, pozbawione czułości i pieczy rodziców, udało się za głosem serca i przytułilo się do serca człowieka który jej te straty wynagradzał...

Musiał też przyznać w duchu że wybór Sabiny był odpowiedni — pomimo bowiem głębokiej urazy jaką czuł do kochanka a może i uwodziciela swej córki, uderzyła go męzka piękność oblicza Andrzeja, jego szczerza, rozumna fizjognomja i pełne szlachetności objęście.

— Niestety, pomyślał sobie wreszcie nieszczęśliwy ojciec — ona go kocha bardzo, bo chociaż dla ocalenia nas uczyniła ofiarę z tej miłości — widziałem przecie że to poświęcenie o ledwie nie opłaciła życiem.

Andrzej rozmyślał także i zapytywał samego siebie, jak miał postępować w obec ojca Sabiny?

— Ah! przychodzisz do mnie pod przybranym nazwiskiem, mości hrabio, pomyślił, — niechże i tak będzie — uszanuj twoje incognito a nawet skorzystam z niego ażeby wypowiedzieć ci prawdę, której inaczej nie mógłbyś usłyszeć odemnie.

Pomimo pomieszania w jakim się Andrzej znajdował, nie stracił on z oczu najmniejszego gestu ani spojrzenia pana de Mussidan — dostrzegł też że hrabia obchodząc do koła pracowni, ciągle, jakby ciągnięty siłą atrakcyjną, zbliżał się do zakrytego portretu Sabiny.

Pan de Mussidan przejrzał wszystko co było w pracowni — powrócił przed Andrzeja i zebrawszy całą energję rzekł:

— Winszuję panu szczerze — widzę albowiem, że pochwały jakie oddawał talentowi twemu jeden z moich przyjaciół, nie dorastają do wartości dzieł jego — żałuję tylko i bardzo... że nie masz pan nic wykończonego zupełnie w tej chwili...

— W istocie panie...
Hrabia powiódł okiem po pracowni i drżącym nieco głosem rzekł:

— Nawet ten obraz zakryty i umieszczony już w ramach, nie jest skończony także?

— Owszem panie! ten obraz jest już oddawna gotowy, lecz nie pokazuję go nikomu.

— Domyślam się... jest to zapewne portret kobiety?

— Tak panie.

Położenie obydwóch stawało się co chwila drażliwszem — Andrzej i hrabia mówiąc odwracali twarze od siebie — wszelako ten ostatni postanowił doprowadzić swój zamiar do kresu — ozwał się przeto z uśmiechem wysilonym:

— To bardzo naturalnie... jesteś pan zakochany... i jak wszyscy wielcy malarze chcesz nieśmiertelności wdzięki twojej kochanki...

— Wstrzymaj się pan! zawołał Andrzej z oczami zaiskrzonymi — myślisz się najzupełniej! Portret ten przedstawia najszlachetniejszą i najczystsza zarazem dziewicę... Kocham ją i miłości tej nie wyrzekłbym się za skarby świata, lecz bardziej jeszcze szanuję ją i cenię jak świętą. Ona... moją kochanką! Wielki Boże! Ależ pogardzałbym sobą jak najpodlejszym z ludzi, gdybym nadużywając szlachetnej ułności tej dziewczyny, ośmielił się skalać jej niewinność uszy jednem chociażby słowem!... O! nie powie działem do niej nigdy takiego wyrazu, którego by nie mogła śmiało powtórzyć przed swoją matką!

Nigdy w życiu p. de Mussidan nie doznawał, tak słodkiego jak w tej chwili uczucia. Z twarzy Andrzeja, z jego oczu, z dźwięku głosu, przekonał się że młodzieniec mówił prawdę — miał ochotę uściskać mu rękę, rzucić się mu na szyję i zapłakać. Jednakże opanował miotające nim wzruszenie i rzekł:

— Przebacz pan moje podejrzenia... lecz obecność portretu w pracowni malarza dowodzi, że i model jego znajdować się tu musiał... (d. c. n.)

ich później niechybnie czekały, a załatwieniom tym przypisać należy, że kursa papierów spekulacyjnych w końcu ubiegłego tygodnia nie więcej się obniżyły jak o $3 \frac{3}{2} \%$ na pożyczki premjowe i $2 \frac{7}{8} \%$ na akcje wielkiego towarzystwa dróg żelaznych, chociaż dni pośrednich i większe różnice się pojawiły. Nierównie ogólniejszego znaczenia i wpływu jest utrzymanie się wysokich kursów walut zagranicznych na giełdzie petersburskiej, gdzie naglącą potrzebę remes, ani pomoc przez trasowania rządowe niesiona, ani trasowania na rachunek eksporterów rygskich i odeskich dokonywające się, nie zdołają zaspokoić, czego nowa podwyżka wszystkich kursów wekslowych z giełdy piątkowej najwymowniej jest dowodem. Przedsiębiorcy i założyciele tyłu tysięcy wiorst kolei żelaznych byłiby na nierównie większą wdzięczność kraju zasłużyli, gdyby budową tych kolei byli kilka znacznych fabryk żelaznych i innych potrzebnych w kraju założyli, dla wyrobienia szyn, maszyn i przyborów kolejowych na własnej ziemi i z rodzinnego materiału w takiej obfitości i w najlepszej gatunkowości w całym cesarstwie się znajdującemu. Byliby oni niezmiernie bogactwo kraju rozwinęli, nadto setki milionów rubli byłyby w kraju pozostały, które teraz z konieczności naglącej bezpowrotnie do Anglii, Belgii i Niemiec wychodzą, przysparzając trzydziestopięcioprocentową nadpłatę do waluty krajowej. Na giełdzie berlińskiej najlepiej się następstwa operacji petersburskich uwytadniają, bo tam targ pieniężny ciągle i przeważnie walutami ruskimi jest przeciążony, tak dalece, że papiery i waluty inoakrajowe i pruskie już na giełdzie berlińskiej zeszły na drugie miejsce. W tygodniu upłynionym nowy mamy na to dowód, w obniżeniu wartości u nas obiegających, które różnie z dnia na dzień postępowały, aż w końcu stanęło na znizeniu kursu biletów bankowych o $\frac{5}{8} \%$ weksli warszawskich i petersburskich, oraz listów likwidacyjnych o $\frac{3}{8} \%$, akcji warszawsko-wiedeńskich o $\frac{5}{8}$ talara, pożyczki premjowej o $3 \frac{3}{4}$, $3 \frac{5}{8} \%$, a akcji kolei wielkiego towarzystwa o $2 \frac{3}{8} \%$. Na naszej giełdzie wielka panowała bezczynność w interesach bankierskich i załatwieniu naszych stosunków międzynarodowych. Handel widocznie u nas upada, kupcy nasi trudniący się handlem przywozowym nietylko z każdym z ostatnich lat, ale nawet teraz już z każdym miesiącem, ograniczają się w swoich przedsiębiorstwach, co się w czynności giełdy naszej najwyraźniej uwytadnia oraz większym zmniejszeniem się zapotrzebowań przez nich remes zagranicznych. Dziwić się temu nawet nie można, bacząc na wysokość miennego za waluty zagraniczne i konkurencję giełdy petersburskiej w tym przedmiocie tak silnie występującą. Handel zaś wywozowy dotąd jeszcze bardzo mało u nas się rozwinął, czego najlepszy dowód leży w niedostatecznej liczbie trasowań własnych na Gdańsk, Szczecin i Berlin na giełdzie naszej w tym tygodniu na zbycie ofiarowanych. Obróty wekslowe u nas o trzecią część mniejsze były w tym tygodniu od obrotów tygodnia poprzedniego, a mimo to skutkiem parcia notowań berlińskich i petersburskich aż do walut zagranicznych znowu się z końcem tygodnia podniosło w kursie weksli pruskich o $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{2} \%$ (z 117,75 — 117,60 na 118,5 — 117,90), weksli londyńskich o $\frac{1}{8} \%$ (z 8,7 na 8,8), a paryskich o $\frac{1}{5} \%$ (z 96,45 na 96,60), przy większej liczbie transakcji niezawodnie i większe byłoby nastąpiło podwyższenie kursów wekslowych. Kurs weksli wiedeńskich pozostał bez zmiany (97,80). Przy podobnie słabym ruchu w papierach publicznych, jednakże suma transakcji dokonanych w tym tygodniu była co najmniej większa niżeli w tygodniu poprzednim; zakupiono mianowicie więcej listów zastawnych a nieco mniej listów likwidacyjnych; mimo to ani jedno ani drugie przy braku kapitałów rozporządzalnych nie zdołały się utrzymać na wysokości zeszłotygodniowej, uległszy obniżeniu swych kursów, mianowicie listy zastawne pierwszej serji o $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{2} \%$ (z 91,50 — 91 na 91,33 — 90,91), drugiej serji o $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{3} \%$ (z 90,58 — 90,8 na 90,17 — 89,75), a listy likwidacyjne o $\frac{5}{8}$, $\frac{1}{2} \%$ (z 75,67 — 75,25 na 75,9 — 74,94). Obok tych papierów głównych obrócono jeszcze niewielkie sumy obligów towarzystwa kredytowego po stałym kursie, dokonano większego kupna metalików czteroprocentowych po różnych kursach wedle ich gatunkowości, zakupiono nieco pięcioprocentowych biletów banku cesarstwa po kursach mniej więcej petersburskim odpowiadających i listów ruskich po kursach różnych ale wyższych od kursów tygodnia poprzedniego. Pożyczka premjowa u nas wyżej w kursie była utrzymywana aniżeli w Berlinie i Petersburgu, chociaż zapasy tutejsze bardzo są szczupłe; sprzedaż przypadkowa kilku lub kilkunastu sztuk tego papieru, po dość wysokich kursach dokonana, zresztą dla interesu większego lub spekulacji nie może być miarodajną. W akcjach kolei żelaznych przez cały tydzień nie było obrotu, chociaż mianowicie warszawsko-wiedeńskie i bydgoskie codziennie prawie były ofiarowane. (Gaz. Handl.)

(Posada głównego mechanika drogi wiedz. i bydgoskiej.) Wzmiankowaliśmy już w piśmie naszym, że p. Wilhelm Basson, główny mechanik dróg żelaznych warszawsko-wiedeńskiej i warszawsko-bydgoskiej ma udać się do Petersburga dla o-

bjęcia dyrektorstwa ogromnej fabryki co do potrzeb marynarki i dróg żelaznych w Cesarstwie. W tym celu p. Basson wniósł podanie do rady zarządzającej dróg tutejszych, o uwolnienie go z dniem 1 grudnia r. b., a jakkolwiek wedle umowy służbowej uwolnienie podającego powinno nastąpić dopiero w sześć miesięcy od daty zamiesionej o uwolnienie prośby, jednakże rada zarządzająca przychyliła się do takowej, byleby p. Basson, wyjechawszy osobiście za granicę, wynalazł zdolnego na swe miejsce zastępcę i takowego radzie zarządzającej przedstawił. P. Basson oceniając to wysokie votum zaufania, wyjechał już do Niemiec i Francji aby skutecznie je załatwić. Nadmieniamy przytem, że dzieło jego w języku niemieckim „O użyteczności dróg żelaznych dla wojska podczas wojny” obecnie tłómaczone jest na język ruski.

(Wiadomości gospodarskie). Z korespondencji z m. października roku b. z okolic m. Szkalbierza (powiat pinczowski, gubernja kielecka) do *Gaz. Rol.* dowiadujemy się, że urodzaj pszenicy w okolicach tamtejszych jest lichi; urodzaj żyta, z wyjątkiem niektórych miejscowości, dobry; kopa wydaje do dwóch korey; jęczmiona i grochy dobrze obrodziły, owies średnio, a w niektórych miejscowościach bardzo dobrze; konieczyny w ogóle liche; kartofle zdrowe, obiecują plon średni; buraki także średnie. Zboże w gatunku dobrym, pogodnie zebrane. W okolicach tamtejszych panuje również pomiędzy bydłem choroba na pyski i racice.

(Ceny zboża). Według dostarczonych nam wiadomości z d. 8 (20) października r. b., przez gubernatora kieleckiego, ceny zboża w gubernji kieleckiej od 16 (28) września do 24 września (6 października) były następujące: za czwartą żyta placono przeciętno rs. 6 k. 54, owsa rs. 3 k. 50, za pud siana k. 27, słomy k. 20 $\frac{1}{2}$.

(Do kroniki muzycznej), czerpiemy następujące szczegóły z *Signale für die musikalische Welt*. W teatrze „del Fondo” w Neapolu wkrótce daną będzie opera pod tytułem: „Il Giuramento di Caladrita,” skomponowana przez Jana Garofalo. — Costé, kompozytor operetki: „Les Horreurs de la Guerre,” pisze nową operetkę pod tytułem: „Richard de Saxhorn-Gotha,” do libretta p. Armanda Gouzien. — Maestro Carafa, niedawno obchodził 82-ą rocznicę swych urodzin. Auber w następnych słowach odmówił zaproszeniu na obiad dawany z tego powodu: „Byłoby zbyt zuchwałą ironją względem Opatrzności, gdyby ośmdziesięciosześcioletni starzec obchodził uroczystość urodziny ośmdziesięciodwuletniego starca. — W kościele St. Croce we Florencji, 3-go października odsłonięto pomnik dla Cherubiego. — Nowo przekształcony kwartet, z dawnego kwartetu znanych u nas braci Müllerów, składający się obecnie z pp. Joachima, Schiewera, de Ahna i Wilhelma Müllera, w końcu października rozpocznie w Berlinie szereg wieczorów kwartetowych. — Baletmistrz Paweł Taglioni otrzymał także od cesarza austriackiego krzyż kawalerski orderu Franciszka-Józefa. — P. Brandt, najslawniejszy maszynista nadwornego teatru w Darmstadtzie, zawezwany został do Wiednia dla udzielenia opinii o maszynach w teatrze nowej opery; zdanie to nie jest zbyt przychylnie, ponieważ p. Brandt zastał maszynę urządzone według systemu, który był używany przed 50 laty; na ważne ulepszenia nowszych czasów nie zwrócono wcale uwagi.

(Ważerek). Najwydatniejszym faktem dnia wczorajszego, było beneficjowe, na dochód p. Quattriniego, widowisko w teatrze wielkim. Publiczność oceniająca długoletnie zasługi szanownego dyrektora, zgromadziła się licznie, tak, że oprócz kilku łóż drugiego piętra, wszystkie prawie miejsca rozkupione zostały. Prawda, że i afisz tego przedstawienia, mógł znieść rozmaitością i bogactwem programu. Pierwszy akt Violetty, zakończony uroczą sceną, dał sposobność pannie Kwiecińskiej i Filbornowi rozwinąć całe bogactwo głosu i uczucia; — Serenada legendowa utworu Hornemana, wyegzekwowaną została z całą precyzją przez orkiestrę, a chociaż w następującym, drugim akcie „Fausta”, p. Cieslewski w wysokich nutach poszwankował nieco, za to p. Dowiakowska i p. Prohazka, wybornie spełnili swoje role. Już to obiedwie primadony naszej opery — pracowały wczoraj bez odpoczynku prawie: pani Dowiakowska bowiem, oprócz w Fauscie, występowała także w trzecim akcie „Pięknej Heleny”, a p. Kwiecińska miała udział we wszystkich trzech operowych fragmentach. Podczas trwania komedji „Białej Kamelji”, przedzielającej Fausta od Pięknej Heleny — w drzwiach w głębi sceny będących, a otworzonych nagle, ukazał się publiczności wyborny Kalchas, ubrany już w malowniczy kostjum kąpielowy, z szlafmycą na głowie. Rozumie się, że taka niespodziewana aparycja ulubionego augura, spo-

wodowała żywą wesołość w sali — publiczność śmiejąc się do rozpuku, o mało że nie przywołała p. Kozieradzkiego za tę istotnie przyjemną bo wesołą niespodziankę. W tańcach, któremi przystrojony jest trzeci akt „Pięknej Heleny”, odznaczyły się wczoraj: pomiędzy koryfejkami wykonywającymi pas w rzymskich kostjumach, panna Buczyńska, chociaż i innym tancerkom uczestniczącym w tych choreograficznych fragmentach, [nie do zarzucenia nie mamy.

— W koncercie, który p. Izidor Lotto daje w przyszłą niedzielę, oprócz pani Dowiakowskiej, da się także słyszeć uczeń p. Sterlinga, młody basista, Władysław Seydemann, którego głos odznacza się niepospolitem bogactwem materiału.

— Koncert symfoniczny pod dyrekcją p. Ad. Münchejmera, zapowiedziany na jutro, wskutku zmiany jutrzejszego widowiska w teatrze wielkim, gdzie zamiast komedji „Panna de Belle-Isle” z powodu słabości p. Tatarkiewicza ma być dany „Kupiec Wenecki” wymagający orkiestry, odłożony został do przyszłego tygodnia.

— Kurjer Warszawski w numerze wczorajszym twierdząc, że amatorowie wykonali onegdaj podczas sumy w kościele św. Anny mszę na cztery głosy ludzkie, pod dyrekcją p. Jareckiego, popełnił omyłkę, gdyż wykonywanymi tam ciągle chórami przez amatorów, dyrygują obadwaj bracia Jareccy — a gdyby sprawodawca częścię był obecny na tych chórach, cofnąłby pewnie niekorzystną dla sopranowej partji uwagę, którą w tymże artykule zbyt dorywczo zamieszcili.

— Panna Braciszewska, o której wyjeździe do Berlina donosiliśmy, ma tam wystąpić w „Wolnym strzelcu” Webera i śpiewać partję Agaty.

— W zeszłą sobotę, członkowie dobroczynności oddziału tanich kuchen, naradzali się nad otwarciem trzeciej kuchni taniej, a zarazem powzięli myśl urządzenia koncertu, z którego dochód mógłby skutecznie pomnożyć fundusze tego oddziału.

— Bilety spacerowe (z bezpłatnym powrotem) wydawane będą przez zarząd dróg żelaznych warsz. wiedz. i warsz.-bydg. już tylko w przyszłą niedzielę i poniedziałek — potem już spacerowa jazda odłożoną zostanie aż do przyszłej wiosny.

— Ponieważ na drodze żelaznej warszawsko-wiedeńskiej i warszawsko-bydgoskiej, tylko w wagonach klasy II były osobne przedziały wyłącznie dla dam przeznaczone, gdzie bez żadnego dla siebie ścieśnienia, bez lękania tytoniowego dymu i niedyskretnego częstokroć sąsiedztwa, podróż odbywać mogły, objawiliśmy niedawno w piśmie naszym życzenie, aby przedziały podobne wyłącznie dla dam, były również urządzone i w wagonach klasy III, gdyż i tą klasą podróżują osoby pici żeńskiej, choć mniej zamożne i mają równe do względności prawo. Otóż obecnie pospieszamy donieść że dyrekcja dróg pomienionych, w każdym pociągu przeznaczyła po dwa przedziały w wagonach klasy III wyłącznie dla kobiet, z których to przedziałów odróżnionych na drzwiczkach stosownym napisem, trzecioklasowe podróżniczki już korzystają.

— Upragnione przez publiczność naszą znizenie cen na tak ogólnie podobające się przedstawienia naukowe p. Krosso w teatrze Rappo, z poniedziałkiem stało się nareszcie faktem spełnionym. P. Krosso, w zamiarze uprzystępnienia nauki dla mniej obdarowanych przez fortunę sfer ludności miasta naszego, postanowił przychylić się do ogólnie wyrażane życzenia, i prawie o połowę obniżył cenę na swoje widowiska. Przyklaskujemy temu postanowieniu, nie tajno bowiem nikomu, jak wielki wpływ na rozwijanie naukowych wiadomości wywrzeć mogą obrazy objaśniane naukowym wykładem, co właśnie wchodzi w program reprezentacji dawanych przez p. Krosso, a z których teraz korzystać zapewne nie omieszka, tak pragnąca wiedzy publiczność, jak i młodzież szkolna, dla której głównie znizenie miejsc nastąpiło.

— Od onegdajszego przymrozku liście na drzewach, dotąd jeszcze trzymające się mocno, nagle i obficie npadać zaczęły.

— Jeden z „podróżnych” ogłosił w Kurjerze Warszawskim życzenie, aby w hotelach tutejszych dla wygody gości, urządzone były wanny do kąpiele. Myśl to dobra, lecz wątpimy ażeby w wykonanie weszła.

— Utalentowany malarz tutejszy p. Józef Brandt, po krótkim pobycie w Warszawie, wyjechał z powrotem za granicę, dla dalszego kształcenia się w tak wdzięcznym dlań zawodzie.

— W wystawie frontowej handlu p. Stępkowskie-

go, urządzone zostało na wzór wielkich restauracji paryskich „aquarium,” w którym będą pływać ostrygi, kusząc wzrok przechodzących smakoszy.

— Dziś o godzinie 1½ z południa odbędzie się poświęcenie, nowo urządzonego Instytutu leczniczego Dra Podowskiego i Kadlera, o którego przeznaczaniu już daliśmy szczegółową wiadomość. Na obrzęd ten zaproszono wiele osób.

— Zaonegdaj, o godz. 12 w południe, w cyrkułe Powązkowski, Marja Borowska, lat 66 wieku licząca, w domu pod Nr. 691 przy córce zamieszkała, nagle zmarła. Zawiadomiono o tem kogo należy.

— W dniu onegdajszym, w cyrkułe Sobornym, w domu pod Nr. 1769e, zapalili się sadze w kominie, lecz ogień natychmiast przez mieszkańców ugaszony został, bez wszelkich uszkodzeń w zabudowaniu.

— W dniu 9 (21) b. m., Karol Wygowski b. obywatel, lat 67 mający, dostrzeżony był wiszącym na ręczniku na drzwiach swego mieszkania, w domu pod Nr. 1072, o czem doniesiono było nazajutrz w naszej gazecie. Przy wstępnej zaraz obejrzeniu miejsca wypadku i po powzięciu szczegółów o sposobie życia nieboszczyka, samobójstwo jego okazało się bardzo wątpliwem, przeciwnie zaś nastroczała się oniemal pewność, że śmierć w skutek morderstwa nastąpiła. Opowiadania utrzymującego w tymże domu fabrykę cukierków i jego służby, rzuciły mocne podejrzenie o udział w zbrodni, na dwóch subjektów teje fabryki: Jana Kapuścińskiego i Antoniego Michalskiego, u których dopelniona była natychmiast rewizja i w rzeczach tego ostatniego znaleziono zakrwawioną koszulę i zaprany rekaw od kaftana białego, Kapuściński zaś miał podbite lewe oko; prócz tego, teje nocy, kiedy śmierć Wygowskiego nastąpiła, obaj ci ludzie, w mieszkaniu jego widziani byli. Z uwagi na wszystkie powyższe okoliczności, Kapuściński i Michalski, zostali aresztowani i właściwemu sądowi oddani. Kapuściński ma lat 26 i jest rodem z miasta Petrokowa, Michalski zaś w tymże prawie wieku, pochodzi z miasta Wielunia.

* (Oświetlenie). Latarnie gazowe miejskie dziś i jutro, to jest 14 (26), i 15 (27) b. m., powinny być zapalone o godzinie 5-ej minut 15 wieczorem, a gaszone 5-ej min. 45 z rana.

* *Kursa monet zagranicznych w Warszawie.*

Za talar wczoraj rs. 1 kop. 20 dziś rs. 1 kop. 20.

Za frank „ „ — „ 33 „ „ — „ 33.

Za złoty reń. „ „ — „ 67 „ „ — „ 67.

NB. Wiadomość ta nie pochodzi z urzędowego źródła i może tylko służyć za wskazówkę.

* (Podróż Najjaśniejszej Pani). Podług *Journal de Nice*, Najjaśniejsza Pani zamierza przepędzić nadchodzącą zimę w Nicei, gdzie przygotowywany jest już dla Jej Cesarskiej Mości lokal.

* (Dostojnicy kościoła wschodniego). Mosk. Wied. donoszą, że spodziewani są wkrótce w Moskwie egzarcha Gruzi, arcybiskup Euzebjusz, i metropolita serbski Michał, który ma zabawić w Moskwie około dwóch tygodni. (Ten ostatni przyjechał już do Moskwy 8 (20) b. m., jak donosi depesza telegraficzna, podana przez nas wczoraj. P. R.)

* (Kwestja dróg żelaznych). *Birż. Wied.* podają wiadomość z Wybarga, że 30 września (12 października), lokomotywa przeszła po raz pierwszy po całej przestrzeni drogi żelaznej fińskiej od Wybarga do Sachakiule, na długości 33 wiorst. Członkowie komitetu budowniczego drogi żelaznej udali się 5 (17) października z Wybarga do Petersburga.

* (Przywóz i wywóz monet i drogich kruszców). Z wiadomości ogłoszonych przez ministerstwo skarbu okazuje się, że monet i sztab złota i srebra przywieziono z zagranicy w 1869 r. do 25 września (7 października) za sumę 1,353,263 rs.; w tymże przeciągu czasu wywieziono za granicę tak monet, jak również tychże kruszców, za sumę 6,270,215 rs. Przewieziono o 20,407,716 rs. mniej niż w r. 1868, wywieziono zaś o 2,463,657 rs. więcej niż w tymże roku.

* (Sąd okręgowy petersburski). *Sudeb. Wiestnik* donosi, że wpływy sum i wydawanie takowych w sądzie okręgowym petersburskim są ogromne. W 1868 roku, obroty kasy tego sądu wynosiły 4,680,652 r. 19 kop., nie licząc w to sum asygnowanych i pieniędzy przeznaczonych na kancelaryjną na placie dla urzędników sądu. W roku 1868 wpłynęło gotowizną i biletami 2,365,325 r. 69½ kop., oddano do kasy państwa 2,315,626 r. 49½ kop., operacje zaś co do asygnacji doszły do 2,459,583 r. 81 kop. W bieżącym 1869 roku, wpłynęło do kasy do 1-go lipca 1,539,566 r. 80¾ kop., oddano do kasy państwa i do rozmaitych instytucji 1,607,506 r. 85 kop.; operacje co do asy-

gnacji za pół roku doszły do sumy 1,440,504 r. 28½ kop. System rachunkowości, zaprowadzony przeszło pół roku temu, usprawiedliwił w zupełności nadzieje, jakie w nim pokładano.

* (Nowe więzienie.) *Peters. Listok* donosi, że w Petersburgu, na stronie petersburskiej, przy ulicy Spaskiej, przystąpiono do urządzenia nowego więzienia dla tych, którzy skazywani będą na karę zamknięcia z wyroków sędziów pokoju. Na więzienie to przeznaczony został gmach, który należał do byłego 2-go korpusu kadetów i który nosi nazwę „oficyny muzykantów.” Gmach ten przeznaczony jest na więzienia celkowe, i z tego powodu urządzone będą w nim niewielkie numera oddzielne. Wydatki na przerobienie tego gmachu na więzienie, obliczone zostały na 40,000 rs.

* (Nagrodek). *Gazeta Wiest* pisze: Oglądaliśmy w tych dniach, w magazynie Ernberga, na rogu perspektywy Newskiej i ulicy Litiejnej, nagrobek dla dozorców policyjnych Tiapkina i Samsonowa, którzy, jak wiadomo, padli ofiarą poświęcenia i gorliwego pełnienia swych obowiązków. Myśl tego pomnika powzięta została przez generał-adjutanta Trepowa, który obstał takowy własnym kosztem, chcąc uczcić w ten sposób zasługi swoich byłych podwładnych. Lecz obstałunek na ten nagrobek przyjęty był przez subiekta, nie zaś przez samego właściciela magazynu. Ten ostatni, dowiedziawszy się o przeznaczeniu tego pomnika, udał się do generała Trepowa z prośbą, ażeby dozwolono mu zostało, jako mieszkańcowi stolicy, wziąć udział w tej oznace wdzięczności powszechnej i zrobić pomnik bezpłatnie. Pomnik ten został już ukończony i brakuje tylko napisu na nim. Zrobiony on został z granitu serdobolskiego i ma u góry krzyż marmurowy, kształt zaś jego przypomina piedestał pomnika Piotra Wielkiego.

KORRESPONDENCJE DZIENNIKA WARSZA WSKIEGO.

Lwów, 22 Października.

Tak zwane połączone stronnictwa narodowe: rezolucjonistów i demokratów odniosły przy dzisiejszych wyborach zwycięstwo. Ziemiałkowski mimo to, że za nim głosowali nieomal wszyscy starsi urzędnicy, począwszy od zastępcy namiestnika i żydzi, upadł. Przewodniczący jego kandydatury nie przebiegali w środkach. Na plakatach nazwano wybór jego samobójstwem narodowym, zaprzeczaniem ojczyzny i t. p. Partja nieprzerwalnością rewolucji porównała go z Wielopolskim, aby tem podzielać na swoich zwolenników, którzy jedyne zbawienie upatrują w powstaniu przez opozycję i których żadne a żadne koncesje niezadowolą. Gdyby jutro rezolucja otrzymała sankcję, powstałoby zaraz przeciw niej, chcą bowiem rewolucji dla rewolucji.

Z 5,364 wyborców głosowało tylko 3,230, a więc 2,134 wyborców, blisko 40%, uchyliło się od głosowania. Najwięcej głosów—3,136 otrzymał księgarz Wild; po nim Alfred Młocki głosów 1,815; dalej adwokat Czernyński 1,789, a dopiero Ziemiałkowski głosów 1,567; Mieses dyrektor banku 1,288. Pierwsi trzej zatem większością absolutną głosów zostali wybrani na miejsce Gołuchowskiego, Dubsa i Ziemiałkowskiego, którzy złożyli mandaty nie bez nadziei, że zostaną powtórnie wybrani.

W Stryju przy wyborach uzupełniających z mniejszych posiadłości, wybrano ks. kanonika rit. gr. Kulczyckiego. Wybór jego jest dobrą akwizycją dla frakcji ruskiej w sejmie, podobnie jak nowo wybrani posłowie lwowscy są niezłą akwizycją dla opozycji sejmowej. Pan Wild jak p. Wild, ale żona jego p. Wildowa, jest u nas powszechnie znaną z głośnego udziału w organizacji z r. 1863. Pan Alfred Młocki posłował już w pierwszym 6-letnim okresie sejmu galicyjskiego; on jest autorem wydanego w Lipsku dzieła pod tytułem: *Krótki rys walki zasad w Europie przez Prawdźca z Kosarzewa, r. 1866.* Jest to przegląd historyczny dzieł europejskich z ostatnich lat dziesiątek aż do wojny prusko-austriackiej, odznaczający się nienawiścią ku „Moskwie”, (autor w całym dziele dość sporem wyrazu Rosja, rosyjski nie użył) i dążnością zmierzającą do obalenia wszystkich rządów dynastycznych w Europie. Jego subwencją wychodziła tu swojego czasu „Ruś” założona w celu złamania wpływu „Słowa”; a jak wiadomo dążąca do utworzenia jakiejś nowej Ukrainy z Siczą na usługi rewolucji.

Sejm nasz podobno z końcem tego miesiąca zostanie zamknięty; tak głoszą w Wiedniu. Komisarz przedłożył już wniosek rządowy, aby sejm wybrał nowych delegatów do rady państwa na miejsce tych, co złożyli mandaty. Na 38 delegatów złożyło do-

tań mandaty 18. W komisji konstytucyjnej jeszcze niesformulowano stanowczych wniosków w sprawie rezolucji, z którą wiąże projekt adresu do tronu Hrabia Adam Potocki wyjechał; na miejsce jego wybrano do komisji narodowościowej hr. Badeniego. Projekta zgody z rusinami spełzły prawdopodobnie tym razem. Na jednym z ostatnich posiedzeń zainteresowali rusini rząd, dla czego nie urządzono w gimnazjum przemyskiem paralelnych klas z wykładem ruskim, mimo tego, że ustawą oznaczona liczba uczniów zażądała wykładów w tym języku. Pan komisarz obiecał odpowiedzieć później.

Kopiec na pamiątkę Unji sypią a sypią, aby—oszczędzić wydatków rządowi, który jak słychać, zamierza zająć go i zamienić w redutę. I to być może.

H.

Gdańsk, 23 października.

Pogoda zimna, często pochmurna. Wiatr zachodni.

W Anglii targi zbożowe wprawdzie spokojne, lecz ceny nie tylko się nie obniżyły, lecz przeciwnie na wielu placach się wzmocniły. Przenica krajowa, pomimo dość lichej kondycji, była o 1 szyling na kwarterze, niż weszłym tygodniu, a towar zagraniczny łatwiejszy miał odbyć i w niektórych sprzedażach osiągał także o 1 szyling podwyższenia. Jęczmień i groch żądane po pełnych cenach zeszłego tygodnia.

We Francji dowozy krajowe i zagraniczne przewyższają jeszcze ciągle potrzeby momentalnej konsumpcji. Baisa jednakże nie była tak ogólną, jak weszłym tygodniu. Na wielu placach ceny pszenicy miały lepszą tendencją, a na niektórych podniosły się o 45 do 50 centimów na 120 kilogramach. Żyto, jakkolwiek słabo żądane, nieznacznie tylko ulegało fluktuacjom.

Na naszym placu zeszłotygodniowe polepszenie utrzymało się. W poniedziałek wprawdzie ceny nieco się chwiała, lecz w następnych dniach targ był dość ożywiony i pszenica wszystkich gatunków o 10 do 15 guldenów w cenę się podniosła. Towar wyborowy z ciężką wagą szczególnie w ostatnich dniach był poszukiwany. Żyto również dobry miało odbyć i dzisiaj jest o 12 do 15 guldenów droższe, niż zeszłej soboty. Groch żądany i droższy o 10 guldenów. Ceny jęczmienia wzmocniają się.

Sprzedano w tym tygodniu pszenicy łasztów 700, żyta 400, jęczmienia 850, grochu 150. Płacono za korzec wagi polskiej pszenicy białej funt. 237 — 245 od złp. 43 gr. 29 do złp. 47 gr. 6; pszenicy wysoko-pstrej funt. 241 — 250 od złp. 43 gr. 29 do złp. 47 gr. 20; pszenicy jasno-pstrej funt. 239 — 243 od złp. 41 gr. 20 do złp. 43 gr. 15; pszenicy ordynaryjnej funt. 234 — 237 od złp. 33 gr. 24 do złp. 37 gr. 18; żyta funt. 224 — 235 od złp. 29 gr. 5 do złp. 31 gr. 14; jęczmienia funt. 193 — 211 od złp. 22 gr. 21 do złp. 25 gr. 15; grochu od złp. 33 gr. 10 do złp. 34 gr. 7.

Kursa zamian: Amsterdam 142¾. Hamburg 151½. Londyn 6.23¾. Paryż 81½. Warszawa 75½.

Aleksander Makowski i Sp.

Austrja i ziemie słowiańskie

* (Podróż cesarza). Czytamy w dzienniku *Nord* pod datą 23-go października: *Mémorial diplomatique* ogłasza instrukcje udzielone agentom dyplomatycznym Austrii z powodu podróży cesarza Franciszka-Józefa na Wschód; austro-węgierski minister spraw zagranicznych, wyłuszcza w tych instrukcjach powody i cel tej podróży. Objaśnienia urzędowe, które powtarza organ austro-węgierski, mają na widoku głównie uroczystość otwarcia kanału suezkiego i interes pozostający w związku z tym ostatnim; dadzą się one streścić w następujących wyrazach, które przytaczamy dosłownie: „Austrja, jako mocarstwo pokojowe, stawia na czele swych względów politycznych dzieła pokoju, zdolne spotęgować pomysłność i postęp zapomocą rozwoju handlu i wymiany, i otworzyć dla działalności ludów widownię pokojową i płodną.” I oto dla czego cesarz austriacki przedsięwziął podróż na Wschód. Przyznać należy, że to objaśnienie nie wydaje się zbyt przekonującym. Ma ono nawet swoją stronę dość niestosowną, daje bowiem poniekąd do zrozumienia, że mocarstwa, których monarchowie nie udają się na uroczystość otwarcia kanału suezkiego, nie są ożywieni usposobieniem pokojowym i nie przywiązują do prac pokojowych tegoż samego znaczenia co Austrja. Nie ulega wątpliwości, że okólnik p. Beusta nie chciał tego powiedzieć; lecz zdaje się to wypływać logicznie z wyjaśnienia, jaki okólnik ten daje co do podróży cesarza, i lepiej było unikać nawet tego pozoru niesłuszności względem innych mocarstw. W ogóle dokument, który *Mémorial diplomatique* ogłasza, jest dość ciemny i zdradza widoczne zakłopotanie.

* (Sprawy czeskie. — Sejm tyrolski).

Wiedeń, 21 października. Najwymowniejszym dowodem, że pogłoski o projektowanych układach względem porozumienia z Czechami, nie były tak bezzasadnymi, jak twierdzono w niektórych sferach, jest postawa pism czeskich. Mówiono już przedtem niejednokrotnie o układach z opozycją czeską, lecz organa tej ostatniej wiedziały bardzo dobrze, że były to pogłoski jedynie dziennikarskie i bezzasadne, i w tem przekonaniu zachowywały one stale postawę ze wszech miar ogólną i jakby odrzucającą wszelkie propozycje. Od czasu atoli, jak puszczono w obieg ostatnie pogłoski o porozumieniu z Czechami, postać rzeczy zmieniła się całkiem, prasa czeska zaczyna zastanawiać się nad podstawami, na których może być jest porozumienie z umiarkowanymi żywiołami stronnictwa konstytucyjnego, i nawet gazeta *Pokrok*, organ stronnictwa młodoczeskiego, występuje z projektem, ażeby pisma niemieckie i czeskie zawarły, do czasu wyjaśnienia się sytuacji, pewien rodzaj zawieszenia broni w rozprawach nad kwestją państwowo-prawną, i ażeby ta przerwa w polemice posłużyła do zbliżenia się na gruncie neutralnym Czechów z Niemcami, jako dobrych sąsiadów. W oczekiwaniu takich symptomów, chociażby zawzięci stronnicy konstytucji grudniowej twierdzili po tysiąc razy, że nikt nie myśli o pojednaniu z Czechami, pomimo to, każdy spostrzegacz bezstronny może słusznie powątpiewać o prawdziwości ich zapewnień. Według pogłoski, za wiarygodność której nie można zresztą ręczyć, minister Berger, uchodzący powszechnie za sprzymierzeńca hrabiów Beusta i Taaffe'go w kwestji czeskiej, ma udać się wkrótce do Pragi, ażeby wejść tam w układy z przewodcami stronnictwa czeskiego. — Zdaje się, że w ostatnich chwilach sesji sejmowej, może się jeszcze rozwinąć niespodziane zajście pomiędzy rządem i sejmem tyrolskim. Kwestja konstytucyjna tego sejmku, z powodu wniosku postawionego przez mniejszość liberalną w przedmiocie reformy wyborczej, zaproponowała sejmowi następującą rezolucję radykalną: „1. Prawa konstytucyjne z 21-go grudnia 1867 roku pozostają w sprzeczności z prawem publicznym i położeniem państwowo-prawnym Tyrolu, i prowadzą w ich dalszym rozwoju do unicestwienia egzystencji politycznej tego kraju; 2. sejm wynurza przekonanie, że rządzi państwa nie służy prawo do stanowczego rozstrzygnięcia, bez przyzwolenia kraju, o prawach krajowych Tyrolu, o jego stosunku do ogółu monarchji, o jego samoistności i znaczeniu państwowo-prawnym; 3. w adresie podanym jego cesarsko-królewsko-apostolskiej mości na dniu 1-m marca 1867 roku, sejm oświadczył się za zastrzeżeniem praw kraju i powtarza dziś to zastrzeżenie w obec praw ogłoszonych od owego czasu, i chce utrzymać prawa publiczne Tyrolu, jako części samoistnej ogółu monarchji; 4. sejm, pod opieką jego cesarskiej mości księcia krajowego i cesarza, przyznaje sobie atrybucje prawodawcze co do wszystkich kwestji, których traktowanie wspólne nie jest niezbędne dla podtrzymania jedności i potęgi ogółu monarchji; 5. Tyrol dopomina się zwłaszcza o to, ażeby prawa w przedmiocie szkół i związków małżeńskich nie pozostawały w sprzeczności z przepisami kościoła katolickiego; 6. Tyrol oświadcza się z gotowością do współdziałania, zapomocą wspólnych narad, do uregulowania stosunków państwowo-prawnych inonarchji na podstawie prawa organicznego, nadanego dyplomem cesarskim z 20 października 1860 roku.” Żadna jeszcze reprezentacja prowincjonalna, nie wyłączając nawet sejmów opozycyjnych galicyjskiego i krainkiego, nie rzuciła tak otwarcie rękawicy rządowi, i w razie, gdyby rezolucja ta została przyjęta, to wówczas nie pozostanie ministerstwu nic innego, jak tylko rozwiązać sejm tyrolski. (Nordd. A. Z.)

* (Powstanie w Dalmacji). *Neue freie Presse* twierdzi, że liczba powstańców składa się przeszło z 15,000 ludzi. Pod dniem 20 b. m. liczne oddziały wojsk odplynęły z Trjestu do Kotaru. Z swojej strony rząd turecki skoncentrował na granicy Hercegowiny i Dalmacji korpus obserwacyjny. Wszystkie te środki świadczą o uporczywości powstania, i zapewne przejdzie jeszcze kilka dni, zanim Austria będzie mogła je przytłumić.

Francja.

(Zajście turecko-egipskie.) Korespondencja z Konstantynopola, ogłoszona w dzienniku *Monde*, tłumaczy w sposób dość niespodziany postawę przypisywaną powszechnie Francji w zajściu turecko-egipskim: „Nie ulega już dziś najmniejszej wątpliwości”, powiada korespondent gazety *Monde*, „że wice-król Egiptu znajduje w swym oporze zachęcę ze strony gabinetu paryskiego, który przeciągnął z latwością na stronę swego sposobu zapatry-

wania się Anglię, usiłującą stale nie pozostawać w tyle w uprzejmościach dla wice-króla. Troski o przyszłość wielkiego przedsięwzięcia, do którego Francja przywiązała swoje imię, mają skłaniać gabinet tuileryjski do dążenia do tego, ażeby wice-król nie miał związanych rąk co do możliwości zaciągania pożyczek zagranicą bez uzyskiwania pozwolenia na to ze strony sultana. Przewidywany jest wypadek, w którym potrzeba będzie uciec się w niedalekiej przyszłości do kredytu, dla zapewnienia rozwoju wielkiemu dziełu, które przynosi bezwątpienia chwałę p. Lesseps'owi i Francji, lecz które nie zbagaci akcjonariuszów, którzy dali swoje kapitały na przekopanie między morza Suez. Lecz cóż by się stało, gdyby w chwili, w której wice-król uda się do Porty dla uzyskania od niej pozwolenia na zaciągnięcie w Europie pożyczki w wysokości kilkuset milionów, Anglja miała jakiś interes w tem, ażeby przeszkodzić temu odwołaniu się do obcych kapitałów i wymódz na rządzie tureckim odpowiedź odmowną? Powiadają, że taki jest główny powód, dla którego Francja nie udziela Porcie poparcia dla skłonienia wice-króla do przyjęcia tego właśnie warunku, tak samo, jak przystał on na inne”. Ten sposób zapatrywania się jest dość ciekawy, lecz zarazem zanadto naciągnięty. (Nord.)

Turecja i ziemie słowiańskie.

* (Duchowieństwo na półwyspie bałkańskim). Dziennik *Zastawa* („Sztandar”) ogłasza list wystosowany przez bułgarów zamieszkałych w Konstantynopolu do mieszkańców Hercegowiny i Bośni. W liście tym, wina nieszcześliwego położenia słowian na półwyspie bałkańskim przypisywana jest sekcje fanarjotów, t. j. duchowieństwa chciwego, pierwszym reprezentantem którego jest metropolita bośniacki Dyonizy, w Serajewie. Przeciwnie zaś, duchowieństwo narodowe w Serbji i Czarnogórze chwalone jest słusznie w tym liście za jego bezinteresowność i postawę.

Hiszpanja.

* (Rozdwojenie gabinetu). W Hiszpanji z jednego przesilenia wpadają w drugie. Po ukończeniu powstania nastąpiły współbiegania się o tron kandydatów i współzawodnictwa ministerjalne. Telegram doniósł o rozdwojeniu wynikiem w łonie gabinetu pomiędzy stronnictwem ministrów i stronnictwem progresistów co do kwestji zmniejszenia budżetu ministerstwa wyznań. Jenerał Prim i p. Zorilla minister skarbu, oświadczyli się za zmniejszeniem; pp. Topete, Silvela i Ardonaz odrzucają tę propozycję. Niewiadomo, które z tych dwóch stronnictw odniesie zwycięstwo. Tymczasem mówią usilnie o przedłużeniu rejencji marszałka Serrano. (La Fr.)

Kronika Sądowa.

Zemsta kobiety przez ułatwienie dwu-żeństwa.

Józef Lipiński ze służby utrzymujący się, z gubernji siedleckiej przybyły, w końcu stróż jednego z domów w Warszawie, przed 16-tu laty rozstał się ze słubną małżonką swoją Joanną z Skulimowskich i od lat kilku żadnej nie miał od niej wiadomości, gdy w tem doszła go wieść, że żona jego zmarła, a wieści tej tembardziej uwierzył, skoro ją z stanowczością potwierdziła rodzona siostra jego żony Marjanna K.

Pod wpływem jej upewnien i zachęceń, Józef L., po wyjściu trzech zapowiedzi, w miesiącu maju r. b. w kościele św. Karola Boromeusza, w parafji św. Andrzeja, zawarł związki małżeńskie z Apolonją D., wdową, nie domyślając się szatańskiej chytryści i i żadnego planu pomsty ze strony pomienionej Marjanny K., która żywiła ku niemu skrytą niechęć i zawiść z powodu nieodwzajemnianych sentymentów i działała z zupełną świadomością o życiu i pobycie pierwszej jego żony, a rodzonej swej siostry.

Kiedy Józef L., na krótki czas przed ślubem walczył sam z sobą w obec myśli o nowych związkach małżeńskich i zwłóczył udanie się do kościoła, wówczas zawiadomiona o tem Marjanna K., przybyła do nowożeńców i wzięwszy ich za ręce, odezwała się do szwagra swojego: „Idź, weź ślub, nie rób ludziom ambarasu, bo czekają; ja się też będę bawić, a tobie co będę mogła, to dopomogę.”

Następnie podczas spisania aktu małżeństwa w kancelarji parafji św. Andrzeja, Marjanna K. ciągle zachęca Józefa L., a pomiędzy innemi w obec kilku świadków rzekła: „Zeń się, zeń, ja ci dopomogę, będzie ci dobrze.”

Gdy już byli na ulicy przed kościołem, sama doprowadziła nowożeńców do stopni wielkiego ołtarza.

W chwili, kiedy kapłan miał łączyć dłonie nowożeńców, Marjanna K. wzmacniała go w zamiarze powtarzając: „Dobrze robisz że się żenisz, dam garaniec wódki i będę się bawić na twem weselu”; kiedy zaś sakramentalny akt małżeństwa już został pobłogosławiony, Marjanna K. niemogąc powstrzymać wybuchu oznak szatańskiego zadowolenia, zbliżyła się do Józefa L. i porwawszy go za ramię krzyknęła: „Czemu chciała, tegom się doczekała;” a gdy przy wyjściu z kościoła nowo-zaślubiona wyrzucała jej cierpko niewłaściwość postępowania, odezwała się z hałasem: „Ja jestem pierwsza niż ty, bo on ma siostrę moją za żonę, a drugą ma ciebie, jedna będzie od niedzieli, druga od piątku”; do Józefa L. zaś z groźnym giestem odezwała się: „O wszystkim wiedziałam, tylko chciałam, abys zgnił w kajdanach!”

Zaledwie grono weselne wróciło do domu, Marjanna K. oskarżyła Lipińskiego w urzędzie komisarza cyrkulowego o wielożeństwo, skutkiem czego Lipiński, z łona biesiadników godowych i ze świeżym jeszcze bukietem pana młodego do aresztu zaprowadzonym został.

Myliłby się jednak ten, kto by go w całym dramacie za niewinną ofiarę podejścia uważał. Obszerne śledztwo, jego własnym przyznaniem stwierdzone, wykryło, że Lipiński w roku 1853 ożenił się z Joanną z Skulimowskich; że żył z nią pół roku na prowincji, poczem dla braku utrzymania rozłączyli się i że w małżeństwie z nią spłodził jedną córkę która umarła; tłumaczył się dalej, że przybył tu przed trzema laty za paszportem rządu gubernjalnego siedleckiego; że w kwalifikacji do paszportu, nie wie dla czego wójt gminy zapisał go kawalerem; że za przybyciem do Warszawy został zameldowany za okazaniem paszportu jako kawaler, nie będąc o rzeczywisty swój stan familijny pytany. Słyszac z wieści, że żona jego nie żyje i stanowczo upewniany o jej śmierci przez własną jej siostrę Marjannę K., zawarł powtórne małżeństwo z Apolonją D. wdową, w mocnym domniemaniu, że sam także jest wdowcem. Tłumaczenie się atoli takie nie wystarczało na jego obronę, zwłaszcza, gdy jak to głębiej rozebrał prokurator królewski p. Koldrański, zła wiara przewodniczyła w działaniu Lipińskiego; korzystając z mylnie i bez jego udziału, jak twierdzi, zamieszczonego w paszporcie stanu familijnego, iż jest kawaler i z zameldowania go również jako kawalera w Warszawie w domu N. 1115, potrafił ukryć swój rzeczywisty stan i udawał się za wolnego. Apolonja D., z którą wszedł w powtórne związki, podała że jej nie mówił wcale aby miał żonę; w akcie zapowiedzi kościelnych, w akcie znania, jaki z powodu braku metryki był dla niego spisany, wreszcie w obec ślubu, wszędzie figuruje jako kawaler, a więc w błędzie tym utrzymywał władze policyjne, urzędni-ka stanu cywilnego i świadków do akt użytych. Zadyktował on przy śledztwie, że sam osobiście dał na zapowiedzie, w których był za kawalera głoszo-nym; niepodobna więc dopuścić, aby bez otrzymania od niego wyjaśnienia co do stanu familijnego, za kawalera był podawany, bo konieczność wymagała, aby przedewszystkiem o stan był pytany; z czego wynika, że Lipiński naprzód sam zameldował się urzędnikowi stanu cywilnego za kawalera, a okoliczność, że był w księgach meldunkowych jako kawaler zapisany, posłużyła mu ku poparciu fałszywego twierdzenia. Jest więc widocznem, że Lipiński działał tu podstępnie, a jakkolwiek pomyłka co do jego stanu istniała w księgach meldunkowych, to o pomyłce tej powinien był władzę zawiadomić i istotny stan swój odkryć, nieodkrycie tego cechuje złą jego wiarę. Aby niedoznać przeszkody w zamiarze żenienia się z Apolonją D., nie mówił nic o tem przed dwoma braćmi swej żony, czyli szwagrami swojemi, nie prosił ich na obrzęd ślubny, i ci dopiero po ślubie dowiedzieli się o tem od siostry swej Marjanny K., kiedy zaś nadchodziła stanowcza chwila, wahał się przystąpić do ślubu i dopiero zachęcony przez Marjannę K. aby się nie bał, udał się do kościoła.

W powyższym stanie rzeczy prokurator uważał Lipińskiego za zupełnie przekonanego, własnym tłumaczeniem się i okolicznościami śledztwa, o wielożeństwo z zatajeniem poprzedniego małżeństwa i udaniem się za wolnego, za jaki to czyn, kodeksem karnym przewidziany, karze uleż winien.

Niezależnie od tych danych na śledztwie opartych, prokurator p. Koldrański głębiej zastanawiał się co do warunków poczytalności przestępstwa Lipińskiego. Zdaniem prokuratora każdy wstępując w nowe związki małżeńskie, obok trwania poprzednich, albo jest winnym wielożeństwa z za-

miarem, albo z przyczyn prawem przewidzianych wolnym jest od poczytania mu przestępstwa. Drogi pośredniej tu niema, bo inaczej przypuściwszy, przyszlbyśmy do tej błędnej teorii, że dopuszczalne prawdopodobieństwo o śmierci małżonka, wyłączałoby poczytanie złego zamiaru w wieloletstwie, co w skutkach równało by się bezkarności; a w takim razie kobieta, której mąż zostaje w wojsku, zwłaszcza podczas wojny, mogłaby bezkarnie wstąpić w nowe związki, w przypuszczeniu, że małżonek jej mógł w potyczce zginąć. Kodeks karny w art. 1048 dopuszcza więc co do osoby wolnej zawierającej małżeństwo z osobą zaślubioną, jeżeli działała świadomie, lecz w razie niewiedomości, winy tej nie karze, i bardzo słusznie, bo osoba ta nie miała obowiązku sprawdzania stanu familijnego tego z kim ślub zawierała, polegała zresztą na jawności obrzędu ślubu i przepisach zabezpieczających prawo jednożębstwa. Inaczej się ma rzecz z osobą poprzednio zaślubioną; art. 1047 K. K. G. i P. niekładać nawet wyraźnego warunku co do świadomości z jej strony o poprzednio trwającym małżeństwie; ona, jeżeli chce bezpiecznie, bez wystawienia się na odpowiedzialność karną, zawierać nowe związki, powinna wiedzieć czy pierwsze trwają lub ustały, bo gdyby do tego nie była obowiązana, gdyby niewiedomość zasłaniała ją od odpowiedzialności, to nie jeden umyślnie niechciałby się przeświadczyć o prawdzie, dla tego, aby się potem nieświadomością zasłaniać.

Co do Marjanny K., jakkolwiek ona zaprzeczała, aby mówiła Lipińskiemu o śmierci jego żony a swej siostry, kiedy jednak o jej życiu i pobycie wiedziała, kiedy jak świadkowie jednoznacznie zeznali, była obecną przy spisaniu aktu ślubnego i przy samym ślubie, a takowemu nie tylko nie przeszkodziła, co prostem wygłoszeniem prawdy łatwo uczynić mogła, ale nawet spełnienie jego ułatwiała i potem niebawem objawiwszy wybuch swej mściwej myśli własnym postępowaniem, szwagra swego zadunecjowała, jako zatem nieprzeszkadzająca przestępstwu, zdaniem prokuratora, karze uleż musiała.

Gośliwą, wyczerpującą i zdolną w krasomówcze zwroty, była obrona magistra prawa i administracji b. szkoły głównej, obecnie patrona trybunału, p. Kraushara za podsądnym wnoszona. Aby zmniejszyć ciężar winy swego klienta, który nigdy nie wpadłby w nieszczęście, gdyby nie szatańska chytrość i przewrotność kobiety—Marjanny K., zniewolony on był wykazać przed trybunałem karnym i trybunałem opinii publicznej jej udział i winę w przestępstwie, a powołując się na art. 106 K. K., stanowiący ogólną zasadę: „jeśli kto czyn prawu przeciwny popełni jedynie przez zupełną, z przy-padkowego błędu pochodzącą, lub skutkiem pod-”stępu będącą niewiedomością okoliczności, z powodu „których czyn jego stał się bezprawnym, wówczas „zrządzone złe nie będzie mu poczytanem,” upraszał — aby Józef Lipiński od wszelkiej kary mógł być uwolnionym.

W obecności własnych faktów Lipińskiego wyżej wyjaśnionych i obok przywiedzonego również wyżej poglądu prawa na fakt spełniony, prokurator znalazł się w niemożności podzielić konkluzję obro-ny i przedstawił wnioski: aby Józef Lipiński za wio-łożenie dopuszczone z utajeniem poprzedniego małżeństwa i udaniem się za wolnego, z mocy art. 1047 i związkowych na pozbawienie wszelkich praw i zesłanie na osiedlenie w mniej odległych miejscach Syberji, zaś Marjanna K. za nieprzeszkodzenie wio-łożeniu z mocy art. 132, 1047, 155 i Ukazu Naj-wyższego z r. 1864, na zamknięcie w domu robo-czym przez miesiąc osiem, byli skazani, z podda-niem nadto obojgu pokucie kościelnej, wedle zarzą-dzenia właściwej władzy duchownej i wreszcie z oddaniem Marjanny K. po wycierpianej karze pod dwuletni dozór policyjny.

Sąd kryminalny, na posiedzeniu swem wczoraj pod prezydencją jw. prezesa Bielskiego, w obec- tłumnie zebranych słuchaczy odbytem, co do Józefa Lipińskiego podzielił zapatrywanie się i wnioski prokuratora królewskiego, co się zaś tyczy Marjan-ny K., zważywszy, że posiadała ona dokładną wia-domość o pozostawianiu przy życiu, a nawet i pobycie swej siostry, a żony Lipińskiego, mimo to jed-nak nakłaniała go do zawarcia związków małżeń-skich, dopomagała do doprowadzenia do skutku ta-kowych, była obecną przy ślubie i dopiero po za-wartem małżeństwie wyrzekła publicznie, że wie-działa o wszystkiem, że co chciała to spełniła i że Lipiński zgnije w kajdanach, sąd kryminalny uznał jej działania za nacechowane charakterem uczest-nictwa i skazał ją na zamknięcie w domu roboczym

przez rok jeden ze skutkami kary i pokutą ko-ścielną.

Po zapadłym wyroku, prezes ogłosił publicznie motyw, zapatrywanie się sądu kryminalnego, co było natychmiastowem uzupełnieniem wyjaśnienia zasad, na podstawie których kara wymierzona zo-stała.

W sprawie tej byli implikowani świadkowie sto-jący przy akcie znania i małżeństwa, tudzież urzę-dnik stanu cywilnego, lecz rzecz co do nich, jak-o nie mającą szczególnej doniosłości pomijamy.

♦

PRZEWODNIK WARSZAWSKI

Warszawa,

dnia 14 (26) Października.

Poczty odchodzące z Warszawy.

Codziennie:

Do Radomia o godzinie 10 rano, omnibus; — do Lublina o godzinie 1 po południu, karetka; — do Łomży o godzinie 2 po południu, karetka; — do Lublina o godzinie 6 po południu, omnibus; — do Sochaczewa o godzinie 6 po południu, omni-bus; — do Radomia o godzinie 6 minut 30 po południu, ka-reta. Oprócz tego wyprawiana zostaje:

W *Poniedziałek*. Do Piaseczna o godzinie 12 w połu-dnie, wózkowa.

We *Wtorek*. Do Radomia o godzinie 6 po poł., karetka, do Zamostia o godz. 10 rano, wozowa; — do Kowna, o godz. 6 po poł., wozowa.

Kalendarz.

We środę 15 (27) października — św. Sabiny męcz. — Słońce wsch. o godz. 6 min. 47; zach. o godz. 4 min. 40.

We czwartek 16 (28) października — św. Szymona Judy i Tadeusza. — Słońce wsch. o godz. 6 min. 49; zach. o godz. 4 min. 38.

Stan pogody.

Dziś z rana ciepła + 1,05 R.

	o g 6 z rana.	o g 4 po poł.
Wczoraj.		
Barometr w milimetrach	748.9	749.6
Termometr Reaumur	+ 2.04	+ 4.09
Stan nieba	pochmurny	pochmurny

Największe ciepło + 5,05 R. Największe zimno — 0,08 R.

Wysokość wody na Wiśle stóp 3 cali 9.

Widowiska.

WIELKI TEATR. — *Dziś*, we wtorek, opera w 3-oh aktach, **Piękna Helena**. — Osoby: Parys, syn Priama — p. *Filleborn*; Menelaus — p. *Szczepkowski*; Helena, jego żo-na — pani *Dowiakowska*; Agamemnon — p. *Prohazka*; Orest, jego syn — panna *Kwiecińska*; Kalchas, wielki wróż-bita Jowisza — p. *Kozieradzki*; Achilles — p. *Matuszyński*; Ajax I-y — p. *Ziolkowski*; Ajax 2-gi — p. *Suszyński*; Bac-chis służebna Heleny — panna *Oswald*; Leona — panna *Rutkowska*, Partenis — panna *Herman* — (dwie powyż-sze wesole córy Grecji); Eutykles kowal — p. *Borawski*; Filokomes, sługa Kalchasa — p. *Krupiński*; Niewolnik — p. *Kruszewski*. — W 1 i 3 akcie **Tańce** układu p. Meunier. — *Jutro*, we środę, dramat **Kupiec wenecki**. — *Wczoraj*, w poniedziałek, na dochód p. *Quatriniego*, dawano: uwerturę **Aladyn**; 1-y akt opery **Violeta**; 2-gi akt opery **Faust**; obrazek **Biała kamelja**; 3-ci akt opery **Piękna Helena**, było osób 778.

TEATR ROZMAITOŚCI. — *Wczoraj*, w poniedziałek, dawano fraszkę sceniczną **Lekcja śpiewu**; komedję **Okre-żne**; było osób 110.

GABINET ZOOLOGICZNY (w pałacu Kazimierow-skim). — *Otwarty w Niedziele i Czwartki*.

MUZEUM SZTUK PIĘKNYCH (w pałacu Kazimierow-skim), w pawilonie na lewo, w **Czwartki i Niedziele** bez-płatnie, od godz. 10-jej rano do 2-jej po południu.

WYSTAWA TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘ-KNYCH (w hotelu europejskim). — *Codziennie*, od godziny 10 rano do wieczora. — Cena wejścia kop. 15; w nie-dziele zaś i święta kop. 5.

TEATR RAPPO. — *Dziś i codziennie, przedstawie-nia optyczne* H. Krosso. — Przedstawienia te zawierają bę-dą cudne obrazy, objaśniane ustnym wykładem: 1) Świat gwiazd; 2) Lodowaty ocean i jego ofiary; 3) Ostatnia po-dróż Sir Johna Franklina do północnego lodowatego morza i śmierć jego; 4) Włochy; 5) Magiczna gra kolorów i cu-downe obrazy przy pomocy fizyki dokonane. — Cena miejsc zniżona: Łoża na osób 6, rsr. 3 kop. 30 na ubogich; łoża na osób 4, rs. 2 k. 20 na ubogich; parquet kop. 50 i kop. 5 na ubogich; miejsce numerowane kop. 40 i 5 na ubogich; pierwsze miejsce kop. 30, drugie miejsce kop. 20; galerja kop. 10. Dzieci do lat 10-ciu płać na pierwsze i drugie

miejsce połowę. — Początek o godzinie wpół do 8-jej. — *Wczoraj*, było osób 240.

* Wyjechał z Warszawy: generał wojsk francuz-kich hr. *Roguet*, za granicę.

* Dnia 13 (25) b. m. i roku, chorych w 8-u cywilnych szpitalach: przybyło 70, wyzdrowiało 77, umarło 4, po-zostało 1712 (mężczyzn 814, kobiet 898), z nich w szpi-talu starozakonnych mężczyzn 177, kobiet 177.

* W zakładzie leczniczym dla dzieci w Warszawie dra Rikorskiego, od d. 11 (23) września do 1 (13) październi-ka r. b., przybyło chorych: płci męskiej 18, płci żeńskiej 14; razem 32; wyszło: płci męskiej 6, płci żeńskiej 7, razem 13; pozostaje: płci męskiej 12, płci żeńskiej 7, ra-zem 19.

* Dnia 13 (25) bież. mies. i r., urodziło się: *chrze-ścijan*: płci męskiej 10, płci żeńskiej 10; *starozakonnych*: płci męskiej 5, płci żeńskiej 5, razem 31; — **zawarło śluby małżeńskie**: par: *chrześcijan* 9; *starozakon-nych* —; — **umarło**: *chrześcijan*: płci męskiej 9, płci żeńskiej 10; *starozakonnych*: płci męskiej 4, płci żeń-skiej 4, razem 27.

Ceny Targowe.

dnia 13 (25) Października 1869 roku.

RODZAJ PRODUKTOW	Czwert		Korzec od — do	
	rsr.	kop.	ruble sr.	i kopiejki
Pszonica	10	88	5	40 6 80
Żyto	6	24	3	7½ 3 40
Jęczmień	5	68	3	37½ 3 55
Owies	3	68	2	10 2 30
Siemie liane				
Kartofle	1	28	—	75 — 90

Pud siana od kop. 27½ — 30. Pud słomy od kop. — 22½
Dowozy: Pszenicy 114; Żyta 857; Jęczmienia 571;
Owsa 363 czwartw.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIEJ.

dnia 14 (26) Października 1869 r.

MONETY.	Ządano Płacono			
	Rs.	K.	Rs.	K.
Pół-Imperjały Rosyjskie	—	—	—	—
Dukaty Holenderskie nowe ważne	—	—	—	—
Frydrychsory Pruskie	—	—	—	—
Pruski kurant za 100 tal.	—	—	—	—
PAPIERY				
(bez wartości kuponów)				
Oblig. Skarbu za rs. 100	—	—	—	—
Bilety Skarbu Król. Pol. za rs. 100	—	—	—	—
Obligacje cząstk. z r. 1835 po złp. 500 za sztukę	—	—	—	—
Certyfikaty Banku na Oblig. cząstk. l. A. po złp. 300 za sztukę	—	—	—	—
Lit. B. po złp. 200 za sztukę z kupon.	—	—	—	—
„ „ „ bez kuponu	—	—	—	—
Listy Zastawne III-go Okresu Serji 1-ej za rs. 100	91	30	90	80
Listy Zastawne III-go Okresu Serji 2-ej za rs. 100*	90	13	89	80
Oblig. Towarzystwa Kredyt. Ziemińskiego. Listy likwidacyjne za rs. 100*	100	50	100	—
Dowody Kom. Ceatr. Likw. za rs. 100	75	39	74	89
5 pożyczka rosyj. Stiglitz za r. 1854 za rs. 100	—	—	—	—
6 pożyczka rosyj. Stiglitz za r. 1855 za rs. 100	—	—	—	—
Bilety Banku Ces. Ros. z r. 1860 za rs. 100	87	67	87	—
Metaliki Lutowe za rs. 100	102	50	—	—
„ Sierpniowe za rs. 100	101	67	101	25
Rosyjska pożycz. prem. z 1864 rs. 100	—	—	—	—
„ „ „ z 1866 rs. 100	—	—	—	—
5% Listy Zastaw. Rosji	102	67	102	33
Akce Głównego Towarzystwa Rosyjskie-go dróg żelaznych rs. 125	—	—	—	—
Obligacje Główn. Tow. Ros. Dróg Żel. po frank. 2,000 za rs. 100	—	—	—	—
Akce Drogi Żel. War.-Wied. za sztukę. Obligacje Drogi Żel. War.-Wied. po fr. 500 za sztukę	71	50	—	—
Akce Drogi Żel. War.-Bydgoskiej za rs. 100	71	50	—	—
Akce Żeglugi Parow. Kraj. rs. 100	—	—	—	—
Akce Drogi Żel. War.-Terespolskiej za rs. 100	—	—	—	—
Obligacje Kolei Żel. War.-Terespolskiej. Akce Drogi Żel. fab. Łódzkiej rs. 100	—	—	—	—
WEXLE.				
Berlin 100 Tal.	2 m.	118	5	117 90
„ „ „ „ „	k. t.	117	97½	117 82½
Wrocław „ „	2 m.	—	—	—
Gdańsk „ „	2 m.	117	97½	117 82½
Hamburg 300 B. Mk.	2 m.	—	—	—
Londyn 1 Ft. St.	3 m.	8	8	—
Paryż 300 Frank.	2 m.	96	60	96 30
Wiedeń 150 Zł. W. A.	2 m.	97	80	—
Petersburg 100 Rsr.	1 m.	99	50	99 33
„ „ „ „ „	k. t.	—	—	—
Moskwa „ „	1 m.	—	—	—
„ „ „ „ „	k. t.	—	—	—

* Wartość kuponu bież. od Listów Zastawnych rs. 1 k. 36½.
* „ „ „ od Listów Likwidacyjn. rs. 1 k. 61½.

